

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

INFORMAČNÝ BULLETIN

roč. 7, č. 1

PARLAMENTNÝ INŠTITÚT

**ANALYTICKÁ, VÝSKUMNÁ A VZDELÁVACIA
ČINNOSŤ**

PARLAMENTNÁ KNIŽNICA

PARLAMENTNÝ ARCHÍV

ANOTÁCIA

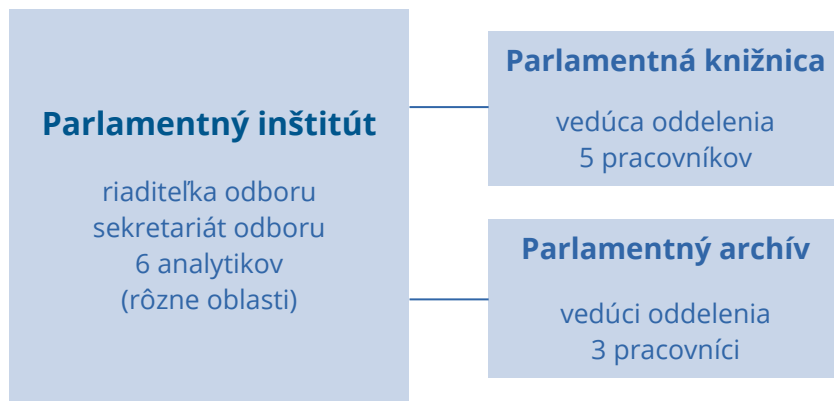
Informačný bulletin prináša stručný štatistický a tematický prehľad činnosti odboru Parlamentný inštitút v 1. polroku 2025, ako aj informácie o analytickej, výskumnej, informačnej, dokumentačnej, knižničnej a vzdelávacej činnosti odboru.

jún 2025

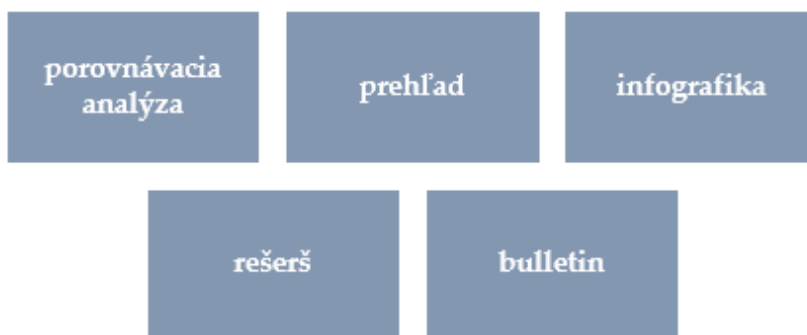
Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Použité údaje sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Viac o odbore PI nájdete na: [Kancelária NR SR: Parlamentný inštitút - Národná rada Slovenskej republiky](#)

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona o rokovacom poriadku NR SR, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní analytické a vzdelávacie úlohy a vykonáva parlamentný výskum. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Obsah

Analytická a výskumná činnosť Parlamentného inštitútu.....	5
Vzdelávacia činnosť.....	12
Medziparlamentná spolupráca	20
Účasť v projektoch rozvojovej spolupráce.....	24
Parlamentná knižnica.....	25
Parlamentný archív.....	28
Povedali o nás	30
Udialo sa	30
Výročia.....	31

Analytická a výskumná činnosť Parlamentného inštitútu (1. polrok 2025)

Odbor Parlamentný inštitút (ďalej tiež PI) vypracoval
odpovede celkovo na

134
domácich a zahraničných požiadaviek

V 1. polroku 2025 vypracoval PI
odpovede na

17

poslaneckých požiadaviek

V rámci analyticko-výskumnej
činnosti PI ďalej spracoval a vydal

17 porovnávacích analýz

5 prehľadov

4 informačné grafiky

8 tematických rešerší

1 informačný bulletin

Z tematického hľadiska prevažovali
otázky týkajúce sa oblastí

NR SR, volebné systémy,
poslanec, voľby, prezident,
história

vzdelávanie, veda, výskum,
kultúra, šport

právny systém, súdnictvo

V rámci svojho pôsobenia v Európskom
centre pre parlamentný výskum
a dokumentáciu PI v 1. polroku 2025
vypracoval v angličtine odpovede na

99
žiadostí o informácie

Zoznam spracovaných a publikovaných materiálov za 1. polrok 2025

Okrem vypracovania komplexných odpovedí na domáce a zahraničné požiadavky, Parlamentný inštitút v 1. polroku 2025 publikoval **27** analytických a iných materiálov pripravených z vlastnej iniciatívy alebo inšpirovaných vybranými poslaneckými zadaniami. Všetky uvedené materiály PI sú k dispozícii online na webovom sídle: Kancelária NR SR : Parlamentný inštitút : Parlamentný výskum a vzdelávanie: Materiály : Proaktívne materiály od r. 2020 : 2025

Porovnávacie analýzy

- 01/25 Petičné hárky pre voľbu prezidenta
- 02/25 Podpora cyklistickej dopravy pri dochádzaní do práce
- 03/25 Právne formy podnikania neplnoletých
- 04/25 Verejné vodovody a kanalizácie a ceny za vodné a stočné
- 05/25 Reziđenčné zariadenia dlhodobej starostlivosti o seniorov a odkázané osoby
- 06/25 Financovanie dlhodobej starostlivosti so zameraním na reziđenčné zariadenia
- 07/25 Energetické nápoje
- 08/25 Právna subjektivita, právna identita a autonómia škôl
- 09/25 Financovanie podporných školských zariadení
- 10/25 Objektívna zodpovednosť v školstve
- 11/25 Žandársky zbor
- 12/25 Obmedzenia nedeľného predaja a práce
- 13/25 Rodinné podnikanie
- 14/25 Predchádzajúce pranie v medicínskom práve
- 15/25 Úhrada liekov, dietetických potravín a zdravotníckych pomôcok
- 16/25 Emergentné obstarávanie liekov
- 17/25 Regulácia lobingu

Prehľady

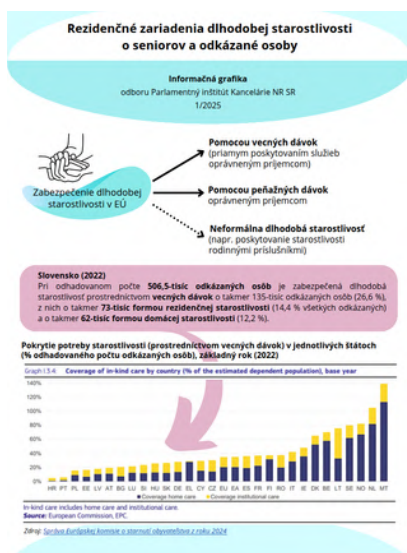
- Prehľad 01/25 Štátne symboly, ich používanie a ochrana
- Prehľad 02/25 Objektívna zodpovednosť v cestnej doprave
- Prehľad 03/25 Solárne panely
- Prehľad 04/25 Prekročenie dĺžky štúdia na VŠ a školné
- Prehľad 05/25 Ekonomická a sociálna situácia v SR

Ďalšie materiály

- Bulletin č. 1/25

Informačné grafiky

- Infografika 01/25 Reзиденčné zariadenia dlhodobej starostlivosti
- Infografika 02/25 Predchádzajúce pranie
- Infografika 03/25 Mládežnícke parlamenty
- Infografika 04/25 Kontrola petičných hárkov kandidátov v prezidentských voľbách

Materiály Parlamentného inštitútu publikované v I. polroku 2025

Porovnávacie analýzy

01/25 Petičné hárky pre voľbu prezidenta

Cieľom analýzy je podporiť diskusiu na tému efektivity kontroly petícií pod prezidentskými kandidatúrami. Materiál sa venuje najmä trom oblastiam – úradne overeným podpisom, rozsahu údajov vyžadovaných na petičných hárkoch a právomociam orgánu, ktorý petičné hárky, vrátane podpisov občanov, kontroluje.

02/25 Podpora cyklistickej dopravy pri dochádzaní do práce

Analýza sa zameriava na porovnanie úrovne podpory cyklistickej dopravy pri dochádzaní do práce v niektorých štátoch EÚ s prihliadnutím na kompenzáciu cestovných nákladov a odmeňovanie vo vzťahu k vzdialenosti práce od bydliska zamestnanca.

03/25 Právne formy podnikania nepľnoletých

Materiál porovnáva právne formy, v ktorých môže nepľnoletá osoba podnikáť a funkcie, ktoré môže zastávať. Zohľadňuje požiadavky týkajúce sa súhlasu rodičov, rozhodnutia súdov alebo iných inštitúcií.

04/25 Verejné vodovody a kanalizácie a ceny za vodné a stočné

Predkladaný materiál skúma mechanizmy výpočtu cien za služby verejných vodovodov a kanalizácií, ako aj cenovú hladinu vo vybraných štátoch Európy.

05/25 Rezidenčné zariadenia starostlivosti o seniorov a odkázané osoby

Štúdia porovnáva stav v danej oblasti vo viacerých štátoch EÚ. Skúma najmä právnu úpravu ako základ prevádzkovania zariadení, legislatívne požiadavky na počet zamestnancov v nich, technické požiadavky na vnútorné vybavenie budov a pod.

06/25 Financovanie dlhodobej starostlivosti so zameraním na rezidenčné zariadenia

Materiál poskytuje prehľad o súčasnom stave pokrytia potrieb formálnej dlhodobej starostlivosti, úrovni verejných výdavkov na dlhodobú starostlivosť v jednotlivých štátoch EÚ, ako aj o jej ďalšej prognóze.

07/25 Energetické nápoje

Analýza sa venuje regulácii energetických nápojov v členských štátoch EÚ. Cieľom je poukázať na rozdiely v legislatíve, obmedzenia a zákazy, ktoré sa uplatňujú pri predaji, reklame a umiestňovaní energetických nápojov na trh daného štátu.

Porovnávacie analýzy

08/25 Právna subjektivita, právna identita a autonómia škôl

Štúdia analyzuje právnu subjektivitu škôl a úroveň autonómie v rámci primárneho, základného a stredného vzdelávania v štátoch EÚ. Zameriava sa na rozdiely medzi verejnými a súkromnými školami, na legislatívne rámce a vplyv decentralizácie školstva na kvalitu vzdelávania. Venuje sa aj aspektom ich financovania a riadenia.

09/25 Financovanie podporných školských zariadení

Štúdia sa venuje podporným aktivitám školských inštitúcií, ktoré zabezpečujú starostlivosť o študentov mimo hlavného vzdelávacieho procesu. Zameriava sa na financovanie a prevádzku školských jedální, školských klubov, základných umeleckých škôl a voľnočasových aktivít podporovaných štátom alebo samosprávou.

10/25 Objektívna zodpovednosť v školstve

Analýza skúma objektívnu zodpovednosť za škodové udalosti na školách, osobitne v prípade ujmy na zdraví a životoch žiakov. Rozoberá poistenie objektívnej zodpovednosti škôl a odškodňovanie nemajetkovej ujmy. Cieľom je porovnať spoločné a odlišné prístupy vybraných štátov EÚ k riešeniu danej problematiky.

11/25 Žandársky zbor

Štúdia sa venuje žandárskym zborom a podobným zborom v štátoch EÚ, ktoré sú zaradené pod ozbrojené sily a plnia úlohy ozbrojených bezpečnostných zborov. Rozoberá príslušnosť, pôsobnosť, kompetencie a oprávnenia pri služobnej činnosti.

12/25 Obmedzenia nedeľného predaja a práce

Analýza skúma obmedzenia nedeľného predaja v európskych štátoch a súvisiace výnimky pre rôzne sektory, typy predajní či časové obdobia, napr. pred sviatkami. Zameriava sa aj na legislatívne ukotvenie nedele ako dňa pracovného pokoja, pričom len niektoré štáty majú v tejto oblasti definované podrobnejšie pravidlá.

13/25 Rodinné podnikanie

Štúdia mapuje oblasť rodinného podnikania na úrovni EÚ ako celku a takisto vo vybraných členských štátoch, a to najmä z hľadiska definovania rodinného podniku, existencie príslušnej právnej úpravy a pomenovania aktuálnych výziev, ktorým tento sektor čelí. Ponúka aj základný kvantitatívny prehľad o rodinných podnikoch a farmách v EÚ.

Porovnávacie analýzy

14/25 Predchádzajúce pranie v medicínskom práve

Analýza sa zaoberá inštitútom vopred vysloveného prania pacienta na základe čl. 9 Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne. Jej cieľom je porovnať vnútroštátnu legislatívu členských štátov EÚ s prihliadnutím na formálne náležitosti predchádzajúcich praní, ich záväznosť a postupy, ktoré musí zdravotný pracovník vo vzťahu k rešpektovaniu autonómie pacienta dodržiavať.

15/25 Úhrada liekov, dietetických potravín a zdravotníckych pomôcok

Porovnávacia štúdia sa zaoberá vybranými aspektmi uhrádzania liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín vo vybraných štátoch EÚ. Konkrétne skúma možnosti úhrady zo zdravotného poistenia, preskripčné a indikačné obmedzenia, iné nástroje finančnej pomoci pre odkázané osoby a možnosti požičiavania zdravotníckych pomôcok.

16/25 Emergentné obstarávanie liekov

Zabezpečenie kontinualnej a spoľahlivej dostupnosti liekov patrí k dôležitým úlohám jednotlivých štátov v záujme starostlivosti o zdravie obyvateľstva. V rámci plnenia tejto úlohy sme porovnávali stratégie a opatrenia vybraných európskych štátov.

17/25 Regulácia lobingu

Analýza sa zameriava na právnu úpravu lobingu vo vybraných štátoch EÚ a ďalších krajinách sveta. Skúma základnú terminológiu, ako sú pojmy lobing a lobista, existenciu registrov, kontrolné orgány a sankčné mechanizmy pri porušení legislatívy.

Prehľady

1/25 Štátne symboly, ich používanie a ochrana

Prehľad sa venuje legislatívnej úprave štátnych symbolov, osobitne štátnej vlajky, v krajinách EÚ. Dotýka sa najmä obmedzenia umiestňovania štátnych vlajok a možnosti ich dodatočných úprav. Pri každom štáte sa uvádza aj právna úprava hanobenia štátnych symbolov.

2/25 Objektívna zodpovednosť v cestnej doprave

Prehľad sa venuje legislatívnej úprave objektívnej zodpovednosti najmä za prekročenie povolenej rýchlosti v obciach a mestách štátov V4, v Rakúsku a Nemecku. Dotýka sa jej fungovania v praxi, vymáhaniu pokút za priestupok a spôsobu rozdelenia príjmov z pokút. V prehľade sa tiež uvádzajú typy technických zariadení používaných na meranie rýchlosti v jednotlivých krajinách.

3/25 Solárne panely

Prehľad sa venuje porovnaniu povinnosti umiestňovania solárnych panelov na nebytové priestory, haly, kryté parkoviská vo vybraných štátoch Európy.

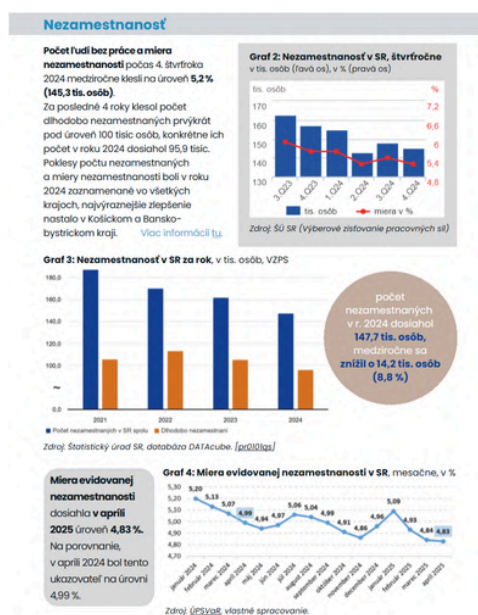

4/25 Prekročenie dĺžky štúdia na VŠ a školné

Materiál analyzuje informácie týkajúce sa počtu študentov, ktorí prekročili štandardnú dĺžku štúdia na Slovensku a priemernú výšku školného. Vychádza z informácií poskytnutých Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky za rok 2023/2024.

5/25 Ekonomická a sociálna situácia v SR

Tento prehľad poskytuje komplexný pohľad na makroekonomický vývoj Slovenskej republiky v rokoch 2024 a 2025. Zameriava sa na kľúčové ukazovatele, ako sú hrubý domáci produkt, nezamestnanosť, zamestnanosť a priemerná mesačná mzda, inflácia, stavebná a priemyselná produkcia, vývoj cien vo výrobných sférah, cestovný ruch, verejná financia a zahraničný obchod.

Vzdelávacia činnosť

Stáž v Kancelárii NR SR – diskusia s poslancami o parlamentnej diplomacii a zahraničnej politike SR

V rámci 27. ročníka stážového programu Kancelárie NR SR zorganizoval Parlamentný inštitút v spolupráci so Zahraničným výborom NR SR 5. februára 2025 interaktívnu diskusiu, ktorá sa venovala parlamentnej diplomacii, úlohe parlamentu a poslancov v zahraničnej politike Slovenskej republiky, ako aj aktuálnym zahranično-politickým témam. Podujatia sa aktívne zúčastnilo viac ako tridsať súčasných a bývalých stážistov Kancelárie NR SR, ktorí mali príležitosť diskutovať s predsedom Zahraničného výboru NR SR Mariánom Kérym (Smer – SSD) a podpredsedom výboru Tomášom Valáškom (PS). Debata sa niesla v konštruktívnom a vecnom duchu, hoci na nej neraz zazneli aj protichodné názory.

Poslanci stážistom v úvode priblížili vlastnú cestu do vysokej politiky, ako aj svoju aktuálnu zahranično-politickú pozíciu. Upriamili pozornosť na možnosti posilňovať zahraničné postavenie SR na báze parlamentnej diplomacie, najmä prostredníctvom stálych delegácií SR v Parlamentnom zhromaždení Rady Európy, NATO, OBSE a pod., na čo neskôr upozornili aj pri otázke o potrebe rozšíriť a sfunkčniť skupiny priateľstva na pôde NR SR. Vyzdvihli tiež mimoriadnu dôležitosť neformálnych vzťahov a tzv. networkingu. Študentov ďalej zaujímali názory poslancov na obraz Slovenska v zahraničných médiách, myšlienku spoločnej európskej obrany a armády, potenciálnu obchodnú vojnu medzi EÚ a USA, či na ideu ukotviť v Ústave SR prednosť slovenského práva pred európskym.

Toto podujatie bolo súčasťou širších aktivít, ktoré stážistom Kancelárie NR SR poskytujú jedinečnú príležitosť lepšie pochopiť fungovanie parlamentu a parlamentné procesy.

Deň príležitostí na Právnickej fakulte Univerzity Komenského

Dňa 15. mája 2025 sa Parlamentný inštitút zúčastnil Dňa príležitostí, ktorý sa konal na Právnickej fakulte Univerzity Komenského. V rámci tohto dňa sme študentom a študentkám predstavili, ako funguje dlhodobý (2-semestrálny) i krátkodobý (1-semestrálny) stážový program Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky, aké sú podmienky prijatia a ako stáž prebieha.

Okrem toho sme študentom bližšie predstavili aj to, ako funguje Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky a aké činnosti vykonáva konkrétne Parlamentný inštitút. Študenti si následne mohli otestovať svoje vedomosti o Národnej rade Slovenskej republiky prostredníctvom kvízu, ktorý sme im pripravili.

Podujatie hodnotíme ako úspešné, keďže už o pár dní sme od viacerých potenciálnych uchádzačov dostali prihlášky na stáž. Našu účasť ocenili aj dekan Právnickej fakulty UK, Eduard Burda, štátny tajomník Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR so zameraním na vysoké školy, Róbert Zsembera, štátny tajomník Ministerstva spravodlivosti SR, Milan Hodás a štátny tajomník Ministerstva vnútra SR, Michal Kaliňák, ktorí celé podujatie slávnostne otvorili.

Slávnostné odovzdávanie certifikátov absolventom XXVII. ročníka stážového programu v Kancelárii NR SR

Vo štvrtok 29. mája 2025 si stážisti slávnostne prevzali certifikát z rúk predsedu NR SR Richarda Rašiho. V XXVII. ročníku program úspešne ukončilo celkovo 47 stážistov (z toho 9 krátkodobých), ktorí pôsobili na 17 organizačných útvaroch Kancelárie NR SR. Pred slávnostným odovzdávaním študenti absolvovali prehliadku reprezentačných priestorov Bratislavského hradu. V rámci podujatia sa s kolegami oficiálne rozlúčila zastupujúca riaditeľka PI Natália Petranská Rolková, ktorá odovzdala štafetu Natálii Švecovej po jej trojročnej rodičovskej dovolenke. Obe zablahoželali študentom a popriali im úspech v ich ďalšom živote.

Príprava XXVIII. ročníka stáže študentov vysokých škôl v Kancelárii NR SR

Parlamentný inštitút zároveň počas jari intenzívne pracoval na príprave nastávajúceho XXVIII. ročníka stážového programu. Do vyhláseného výberového konania, ktoré sa uskutočnilo v prvý júňový týždeň, sa prihlásilo celkovo 63 študentov. Intenzívne tri dni pohovorov za účasti kolegov z iných pracovísk potvrdili vysokú kvalitu uchádzačov. Spomedzi nich sme na akademický rok 2025/2026 vybrali spolu 42 nastávajúcich stážistov na 16 organizačných útvarov Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky.

Online seminár Medziparlamentnej únie týkajúci sa slobody prejavu

Parlamentný inštitút sa zúčastnil online seminára Medziparlamentnej únie týkajúceho sa slobody prejavu, ktorý bol rozdelený do 4 osobitných stretnutí, pričom prvé z nich sa konalo ešte koncom roka 2024. Dňa 19. 1. 2025 sa pokračovalo na tému: *Navigácia v oblasti slobody prejavu a informácií, zrušenie kultúry a nenávisťných prejavov* a dňa 16. 3. 2025 na tému *Digitálne výzvy pre mier, inklúziu a ľudské práva: Úloha platforiem sociálnych médií pri šírení nenávisťných prejavov a spôsoby, ako im čeliť*. Dňa 11. 6. 2025 sa konalo posledné stretnutie na tému *Od teórie k činom: Poslanci proti nenávisti založenej na náboženstve alebo viere – Tvorba ciest k mierumilovnejším, inkluzívnejším a spravodlivejším spoločnostiam*.

Algoritmy moci

Filozofická fakulta Univerzity Komenského v spolupráci s Parlamentným inštitútom dňa 27. 3. 2025 zorganizovala na pôde Národnej rady SR diskusiu *Algoritmy moci: Vplyv sociálnych médií na politiku a spoločnosť*. Zamerala sa na efektívnu politickú komunikáciu a strategické využívanie sociálnych médií v službách verejného záujmu. Diskutovali poslanci NR SR: Roman Michelko, Zora Jaurová, Paula Puškárová a Ondrej Dostál.

Hospodárska a menová únia

Európsky parlament pripravil pre zástupcov národných parlamentov informačnú schôdzu o Hospodárskej a menovej únii, ktorá sa konala dňa 1. 4. 2025. Prostredníctvom online prezentácii sa národné parlamenty mohli dozvedieť viac o legislatíve v oblasti ekonomiky, financií a daní, o novom rámci hospodárskeho riadenia a menovej politiky, ako aj nemenej dôležitej téme udržateľnosti financií.

ENDORSE 2025

Dňa 4. 4. 2025 sa Parlamentný inštitút zúčastnil jednej zo série prednášok ENDORSE 2025 týkajúcich sa transformačnej úlohy umelej inteligencie a sémantických technológií v spoločných európskych dátových priestoroch. Prednášajúci venovali pozornosť vízii a strategickému významu európskych dátových priestorov, ich aplikácii v reálnom svete, ako aj problematike, ako technológie umelej inteligencie a sémantickej interoperability poháňajú inovácie.

A promotional poster for the ENDORSE 2025 conference. The poster features the title 'THE EUROPEAN DATA CONFERENCE ON REFERENCE DATA AND SEMANTICS' at the top, followed by the large 'ENDORSE' logo. Below the logo, it mentions 'Publications Office of the European Union' and 'interoperable europe'. The main event is titled 'WARM-UP SESSIONS Building the Future of Common European Data Spaces: Tools, Standards, and AI-Driven Interoperability'. The date and time are '4 APRIL 2025 10.00-11.30 (CET)'. The main theme is 'Get to know the Data Spaces'. The speakers listed are: Introduction by Coen Janssen (DG CNECT), Legal Data Space by Žilvinas Bubnys (OP), Health Data Space by Natalia Zylinska Puta (DG SANTE), Public Procurement Data Space by Marc Christopher Schmidt (DG GROW), and Cultural Heritage Data Space by Antoine Isaac (Europeana Foundation). At the bottom, there are five circular portraits of the speakers with their names below them: Coen Janssen, Žilvinas Bubnys, Natalia Zylinska Puta, Marc Christopher Schmidt, and Antoine Isaac.

Webinár Medziparlamentnej únie

Inter-Parliamentary Union

Parlamentný inštitút zastúpil Kanceláriu NR SR na webinári ASGP Medziparlamentnej únie. Témou webinára bola verejná účasť v parlamente a jej vplyv na parlamentnú demokraciu: *Posilňovanie legislatívy pre lepšie spravovanie vecí verejných*. Išlo o spoločný webinár Medziparlamentnej únie (IPU) a Centra pre parlamentné štúdie a školenia v Kenskom parlamente, ktorý postavili na už zverejnenej Globálnej parlamentnej správe o zapájaní verejnosti do práce parlamentov. Táto správa podrobne opisuje, prečo je verejná účasť dôležitá a ako parlamenty na celom svete komunikujú so svojimi komunitami. Identifikuje trendy, ako sa parlamenty môžu stať viac participatívnymi, inkluzívnymi a otvorenými. Jeden z jej autorov, Andres Lomp, bol hlavným rečníkom aj v paneli webinára.

VIZIO ENERGO 2025

Pracovníci Parlamentného inštitútu sa zúčastnili aj Konferencie VIZIO ENERGO 2025, ktorá sa uskutočnila 14. 4. 2025 so zameraním na kľúčové témy energetiky. Diskutovalo sa o energetickej sebestačnosti Slovenska, význame jadrovej energetiky v kontexte EÚ, úlohe umelej inteligencie a jej energetických nárokoch, ako aj o zelenej ekonomike a bezpečnosti energetického priemyslu. Odborníci ako Andrej Hanzel, Radovan Potočár, Richard Švirík, Ján Karaba, Dušan Chrenek, Lívia Vašáková a Petronela Chovaníková hovorili o budúcnosti energetického mixu a udržateľnosti. Peter Kertys, Libor Láznička, Martin Svoboda a Peter Chochol priblížili inovácie, AI a decentralizáciu v energetike. Téma diverzifikácie dodávok energií a krízových scenárov v kontexte geopolitických rizík bola rozobratá s Radovanom Ďuranom, Michalom Ľalíkom, Máriom Matušincom a Andrejom Noskom. Na konferencii vystúpil aj prezident Slovenskej republiky Peter Pellegrini.

Okrúhly stôl na tému lobing

Dňa 20. 5. 2025 sa Parlamentný inštitút zúčastnil okrúhleho stola organizovaného štátnym tajomníkom Ministerstva vnútra SR Michalom Kaliňákom na tému lobing. Počas neho prítomní diskutovali o predstave a potrebe právnej úpravy lobingu na Slovensku. Okrúhleho stola sa zúčastnili aj partneri z nemeckého Spolkového snemu, ktorí nielen predstavili relatívne nový zákon o registri lobingu, no taktiež odpovedali na otázky účastníkov týkajúce sa najmä skúseností, definícií a príkladov dopadu regulácie v praxi.

Diskusia organizovaná v spolupráci s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky pri príležitosti prípravy návrhu zákona o lobingu

Dňa 26. júna 2025 zorganizovalo Ministerstvo vnútra SR spolu s Národnou radou SR a Parlamentným inštitútom odbornú diskusiu k pripravovanému zákonu o lobingu, ktorú moderovala Natália Švecová, riaditeľka Parlamentného inštitútu. Diskusie sa zúčastnili predseda NR SR Richard Raši, minister školstva SR Tomáš Drucker, štátny tajomník Ministerstva vnútra SR Michal Kaliňák, poslanci NR SR, zástupcovia mimovládnych neziskových organizácií, samospráv, patientskych organizácií a zamestnávateľských zväzov. Komparatívnu analýzu *Regulácia lobingu* vypracovala Helena Latáková z Parlamentného inštitútu a následne odprezentovala jej kľúčové zistenia, vrátane krajín, ktoré môžu poslúžiť ako inšpirácia pri príprave zákona.

Okrúhly stôl Komisarára pre deti

Vďaka memorandu uzavretému medzi Komisarárom pre deti a Kanceláriou NR SR mohol Parlamentný inštitút organizačne podporiť konanie dvoch okrúhlych stolov nadrezortnej odbornej skupiny zameranej na hľadanie spoločných riešení v oblasti ochrany práv detí.

Témou prvého okrúhleho stola K14 v roku 2025, ktorý sa uskutočnil 20. februára 2025, bolo „Rok lepších vzťahov – lepšie vzťahy v kontexte súčasného diania“. Rok lepších vzťahov, ktorý spoločne vyhlásili prezident Slovenskej republiky a komisár pre deti, vznikol ako reakcia na narastajúcu polarizáciu v spoločnosti. Cieľom tejto iniciatívy je podporiť lepšiu komunikáciu, vzájomný rešpekt a posilniť spoločenskú súdržnosť.

Druhý okrúhly stôl, ktorý zvolal komisár pre deti Jozef Mikloško pod názvom „Radikalizácia, agresivita, deeskalácia“, sa konal 16. júna 2025. Venoval sa rastúcej radikalizácii mladých ľudí a násiliu na školách. Na diskusii sa zúčastnili odborníci z ministerstiev, štátni tajomníci, zástupcovia samospráv a ZMOS, Policajného zboru SR, Ligy za ľudské práva a mimovládnej organizácie IP-čko. Diskusia sa zamerala najmä na faktory prispievajúce k radikalizácii, možnosti včasného zachytenia rizikového správania a na úlohu inštitúcií, škôl, rodín a komunít v prevencii.

Medziparlamentná spolupráca

Pracovné cesty

Fórum workshopov demokracie (4. – 5. marca 2025, Čierna Hora, Podgorica)

V dňoch 4. – 5. marca 2025 sa na pôde čiernohorského parlamentu uskutočnilo Siedme fórum workshopov demokracie. Jeho cieľom bola výmena skúseností v oblasti občianskeho vzdelávania poskytovaného parlamentmi viacerých štátov, ktoré interaktívnou formou ponúkajú vzdelávanie deťom a mladým ľuďom vo veku 8 – 18 rokov. Workshopy, vychádzajúce z rakúskeho modelu, sa uskutočňujú na základe princípu politickej neutrality a zúčastňujú sa ich poslanci a poslankyne všetkých parlamentných politických strán.

Zástupcovia Kancelárie NR SR (predovšetkým Parlamentného inštitútu) sa už niekoľko rokov zúčastňujú na týchto podujatiach. Cieľom je nájsť vhodný model workshopov demokracie pre Slovensko a prostredníctvom nich vzdelávať žiakov a študentov v oblastiach parlamentarizmu, demokratických procesov a ľudských práv.

Témami tohtoročného fóra boli najmä nástup umelej inteligencie, vplyv nových médií a sociálnych sietí na vzdelávanie detí a mladých ľudí, a mediálna gramotnosť. Súčasťou pracovného programu boli aj stretnutia a diskusia napríklad s generálnym tajomníkom a poslancami čiernohorského parlamentu, zástupcami oddelenia parlamentnej spolupráce rakúskeho parlamentu, či veľvyslancom Slovenskej republiky v Čiernej Hore, pánom Borisom Gandelom.

Návšteva Parlamentnej knižnice a Parlamentného inštitútu Poslaneckej snemovne Parlamentu ČR (10. – 12. marca 2025, Česká republika, Praha)

Cesta zastupujúcej riaditeľky Parlamentného inštitútu a vedúcej Parlamentnej knižnice Natálie Petranskej Rolkovej spolu s vedúcim Parlamentného archívu Pavlom Urbánkom sa uskutočnila na pozvanie riaditeľa odboru Parlamentnej knižnice PSP ČR Ondřeja Tikovského. Nadviazať mala na tradičné úzke väzby a živé kontakty oboch pracovísk. Knižnica PSP ČR prešla v posledných rokoch radikálnymi zmenami, čo súviselo najmä s vybudovaním jej nového sídla v Prahe-Holešoviach. To jej poskytuje dostatok priestoru rozšíriť svoju činnosť o množstvo odborných, knižničných, archivárskych, ale tiež spoločenských podujatí. Knižnica nám predstavila aj inovovanú koncepciu služieb, plán a výsledky verejných akcií a nové prevádzky: reštaurátorský ateliér, digitalizačné pracovisko, depozitáre, bádateľňu/študovňu. Český Parlamentný inštitút vrátane jeho infocentra zase obohatil svoju činnosť novou expozíciou – Parlamentáriom určeným pre širokú verejnosť.

Zasadnutie Výkonného výboru ECPRD (5. – 6. júna 2025, Francúzsko, Paríž)

Kancelária NR SR sa po viac ako desiatich rokoch vrátila na pôdu Výkonného výboru Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD). Riaditeľka Parlamentného inštitútu Natália Švecová bola 20. januára 2025 zvolená do pozície koordinátorky ECPRD pre oblasť parlamentného výskumu, knižníc a archívov. Vo funkcii tak od 1. júla 2025 nahrádza maďarskú kolegyňu Idu Kelemen, vedúcu parlamentných výskumných služieb, odchádzajúcu do dôchodku. Prvé zasadnutie výkonného výboru v novom zložení sa uskutočnilo v dňoch 5. a 6. júna 2025 v Paríži. Na stretnutí sa diskutovali najmä nasledujúce témy: verejnosť a dôverynosť informácií, plánovaná nová webstránka ECPRD, adekvátne uvádzanie zdrojov, nadchádzajúce ECPRD semináre a využívanie umelej inteligencie v parlamentoch. V nadväznosti na zasadnutie Výkonného výboru sa dosiaľ konali už dve online diskusné fóra so zástupcami parlamentných administratív z Čiernej Hory, Nórska, Talianska, Rakúska a Európskeho parlamentu s cieľom obsahového plánovania blížiacich sa ECPRD podujatí.

ECPRD Seminár na tému Parlamentné vyšetrovacie výbory (12. – 14. júna 2025, Francúzsko, Paríž)

V dňoch 12. – 13. 6. 2025 sa Parlamentný inštitút zúčastnil seminára ECPRD organizovaného spolu s francúzskym Senátom v Paríži na tému *Parlamentné vyšetrovacie výbory*. Na Slovensku takéto výbory neexistujú, preto bolo cieľom oboznámiť sa s ich kreovaním, fungovaním a právomocami. Seminár priniesol okrem iného mnoho užitočných a praktických informácií o organizácii vyšetrovacích výborov a problematickom výkone ich právomocí často narážajúcom na limity trojdelenia moci. Obohacujúca bola aj prehliadka senátu vrátane rokovacej sály a historickej knižnice. Parlamentný inštitút reprezentovali vedúca Parlamentnej knižnice Natália Petranská Rolková a analytička Helena Latáková.

Účasť v projektoch rozvojovej spolupráce

Rozvojový projekt s Národným zhromaždením Beninu na jeseň 2025 s účasťou Kancelárie NR SR

Kancelária NR SR uspela s prihláškou na zapojenie sa do rozvojovej spolupráce s parlamentom Beninu v rámci projektu INTER PARES. Ide o globálny projekt EÚ na posilnenie kapacít parlamentov v partnerských štátoch prostredníctvom výmeny dobrých skúseností a funkčných riešení z parlamentov členských štátov EÚ. Okrem Slovenska sa na ňom budú podieľať aj členovia parlamentných administratív z Českej republiky, Nemecka, Talianska, Francúzska, Írska a Belgicka.

Zamestnanci Kancelárie budú zapojení do dvoch priorít. Prvou je parlamentný výskum a analýzy, ktoré budú vychádzať zo skúseností Parlamentného inštitútu. Ten zabezpečuje výskum, analýzy a expertnú podporu pre poslancov NR SR. Parlamentný inštitút má bohaté skúsenosti s rozvojovou spoluprácou nielen v oblasti parlamentného výskumu, ale aj v oblasti vzdelávania, participatívnych procesov a práce s deťmi a mládežou.

Druhou prioritou je dohľad nad výkonnou mocou, ktorého cieľom je zvýšiť kvalitu legislatívy a verejných politík. V rámci tejto priority budú zapojení najmä tajomníci vybraných výborov NR SR, ktorí budú prezentovať legislatívne možnosti a prax slovenského parlamentu. Projekt bude prebiehať do leta 2026.

Parlamentná knižnica

Knižnica vo faktoch

V 1. polroku 2025 sme doplnili 223 titulov zväčša profilových publikácií, z toho 35 darom a 188 kúpou. Knižný fond aktuálne predstavuje 96 404 jednotiek.

Pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR vydala Parlamentná knižnica 8 tematických rešerši, ako aj pravidelné materiály Nové knihy a Obsahy právnických časopisov.

Tematické rešerše za 1. polrok 2025

- Stavebné právo
- Internet a mobily
- Boj proti terorizmu
- Psychoterapeutická práca
- Advokácia – všeobecné otázky
- Advokátska tarifa
- História advokácia
- Etika advokáta

Online katalóg zahŕňajúci aj rešerše je dostupný na webe knižnice: <https://kniznica.nrsr.sk/online-katalog>

Spolupráca s knižnicami

Knižnica prehľadila spoluprácu s viacerými knižnicami v SR aj ČR.

Trenčín

Vo februári 2025 sme prijali pozvanie na oslavy 100. výročia založenia *Verejnej knižnice Michala Rešetku v Trenčíne*. Spolu s trenčianskym županom a primátorom, ako aj s ďalšími významnými hosťami, sme si pripomenuli históriu tejto významnej krajskej knižnice, ako aj bohatú súčasnú činnosť. Zaujímavosťou bolo ocenenie najstaršieho mimoriadne aktívneho čitateľa a najmladšej čitateľky.

Recipročne zavítala v júni 2025 delegácia pracovníkov tejto knižnice na čele s jej riaditeľom Petrom Martinákom, ako aj pracovníci knižnice z Bánoviec nad Bebravou do priestorov NR SR a Parlamentnej knižnice.

Praha

V marci 2025 sme navštívili Parlamentnú knižnicu PSP ČR. Tá zahŕňa i archív a vzhľadom na bohaté dejiny parlamentarizmu, od roku 1918 úzko spojené Slovenskom, vlastní množstvo starobylých a historicky cenných tlačí či dokumentov. O to významnejší je fakt, že knižnica našla svoje viac než dôstojné sídlo v novostavbe realizovanej v súčinnosti s Najvyšším kontrolným úradom ČR. Vzájomná výmena skúseností bola aj vzhľadom na to mimoriadne prínosná.

Košice

Spolu s Knižnicou pre mládež mesta Košice sme v Kulturparku absolvovali Slávnostnú akadémiu k 70. výročiu jej založenia a zamysleli sme sa nad súčasnými výzvami v oblasti knihovníctva. Detailná prehliadka Univerzitnej knižnice Technickej univerzity v Košiciach, ktorou nás sprevádzal jej riaditeľ, bola informačne cenná a inšpiratívna. Zaujímavosťou je, že kým riaditeľ Knižnice TUKE Ondrej Látka bol v čase návštevy aktuálnym predsedom Slovenskej asociácie knižníc, jeho nástupníčkou vo funkcii sa od júna 2025 stala práve naša druhá hostiteľka, riaditeľka KMK Kamila Prextovej. Tešíme sa na spoluprácu!

V závere programu sme navštívili aj Archív mesta Košice v jeho historických priestoroch s dobovým zariadením, ktorý nám predstavil svoje osobnosti, najcennejšie listiny, ako aj „Archivum secretum“.

Martin

V Martine sa začiatkom júna 2025 zúčastnila vedúca PK N. Petranská na aktivitách a divadelnom predstavení venovanom jubileám Slovenskej národnej knižnice, najmä 50. výročiu otvorenia jej sídelnej budovy na Hostihore. Pozývateľkou bola gen. riaditeľka SNK Eva Augustínová.

Parlamentný archív

Parlamentný archív v 1. polroku 2025 zabezpečoval všetky nevyhnutné úkony spojené s požiadavkami na vyhľadávanie archívnych dokumentov zo strany poslancov, asistentov, zamestnancov K NR SR a odbornej verejnosti. Pracovníci archívu resp. registratúrneho strediska vybavili 27 žiadostí o archívne materiály – predovšetkým išlo o dôvodové správy k zákonom, materiály k japonsko-slovenskej zahraničnej spolupráci od roku 1993 do súčasnosti, osobné spisy bývalých zamestnancov a rôzne projekty stavieb pod správou K NR SR z Projektového archívu. Registratúrne stredisko postupovalo naďalej podľa vytvoreného harmonogramu na odovzdávanie materiálov jednotlivých útvarov K NR SR. Archív aj za pomoci stážistov vyhotovil k odovzdaným a spracovaným materiálom archívne pomôcky. Zároveň pokračovalo skartovanie archívnych materiálov, ktorým uplynula lehota uloženia.

Najdôležitejším počinom Parlamentného archívu bolo uvedenie úplne nového *Registratúrneho poriadku a registratúrneho plánu Kancelárie NR SR*, ktorý je záväzný pre všetkých zamestnancov pracujúcich s registratúrnymi a archívnymi záznamami z činnosti K NR SR. Nový registratúrny poriadok sme museli vypracovať a dať schváliť odboru archívov a registratúr Ministerstva vnútra SR, keďže Kancelária NR SR prešla na novú e-registratúru Memphis od Datalanu a tiež z dôvodu legislatívnych zmien vydaných MV SR. Po schválení ministerstvom sme v marci 2025 zabezpečili vydanie *Smernice vedúceho K NR SR o používaní tohto nového Registratúrneho poriadku a registratúrneho plánu*, ktorý sme vydali aj v brožovanej forme. Zodpovedný pracovník archívu, ktorý je gestorom e-registratúry, naďalej poskytuje dotknutým zamestnancom školenia a konzultácie. Po ročnom fungovaní ostrej prevádzky konštatujeme, že si zamestnanci postupne na tento systém zvykajú.

Vedúci Parlamentného archívu Pavol Urbánek v 1. polroku 2025 absolvoval aj niekoľko služobných ciest. Predovšetkým sme po dlhšom čase navštívili kolegov z archívu a knižnice Poslaneckej snemovne parlamentu ČR, ktorý nám ukázali nové pracovisko, predstavili nových kolegov, oboznámili s úspechmi a výzvami, ktoré ich čakajú. Zároveň sme si dohodli ďalšiu intenzívnu spoluprácu. Chceme byť nápomocní najmä s digitalizovaním chýbajúcich stenozáznamov v spoločnej česko-slovenskej digitálnej knižnici. Stenozáznamy sú uložené v Slovenskom národnom archíve, naša súčinnosť je dôležitá už v prípravnej fáze výberu dokumentov z fondov SNA.

Ďalej sme navštívili Mestský archív v Košiciach, kde sme sa oboznámili s novými trendami ukladania dokumentov a mali sme možnosť vidieť jedinečné stredoveké archiválie z ich fondov. Kolegov sme recipročne pozvali na návštevu Parlamentného archívu, čo s vďakou prijali.

Na pôde Parlamentného archívu sme privítali riaditeľku Vedeckej knižnice v Olomouci Ivetu Ťulpíkovú, s ktorou sme nadviazali veľmi dobrú spoluprácu a dohodli sme sa na návšteve našich pracovníkov v Olomouci ešte v tomto roku.

Povedali o nás...

"Ale keď mi ešte pán predsedaajúci dovoľí, ja len v krátkosti pre pána Hazuchu mám jeden odkaz takto verejne, že Parlamentný inštitút, neviem, či ste si všimol, vypracoval porovnanie cien vodného stočného, ktoré sme my zadali, takže možno pre zaujímavosť, tak si pozrite."

Mgr. Jana Hanuliaková – poslankyňa NR SR (PS)

vystúpenie s faktickou poznámkou k vládne návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách;
33. schôdza NR SR – 2.4.2025; ČPT 643

.....

"Ja som si dal vypracovať analýzu Parlamentným inštitútom o žandárskych zboroch, ktoré sú aj v zahraničí, a dovoľte mi, aby som pár viet odcitoval z tejto analýzy. Ono je faktom, že ...žandárske zbory sú vo viacerých krajinách aj Európskej únie, momentálne napríklad vo Francúzsku, Taliansku, Španielsku, Portugalsku, Holandsku či Rumunsku.

Tieto zbory spája kombinácia vojenskej organizácie a civilných úloh, pričom ich pôsobnosť zahŕňa široké spektrum aktivít od udržiavania verejného poriadku cez boj proti kriminalite a terorizmu, až po ochranu hraníc a strategických objektov. Ich zaradenie pod ministerstvo obrany, ministerstvo vnútra alebo dokonca pod oba rezorty súčasne, napríklad tak to je vo Francúzsku alebo v Taliansku, odráža ich duálnu povahu a flexibilitu pri nasadení v rôznych situáciách vrátane krízových a vojnových."

Ing. Roman Mikulec, poslanec NR SR (SLOVENSKO, ZA ĽUDÍ, KÚ)

vystúpenie v rozprave k návrhu vládneho návrhu zákona o niektorých opatreniach na zvýšenie odolnosti Slovenskej republiky v oblasti obrany a bezpečnosti, o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov; 35. schôdza NR SR – 27.5.2025; ČPT 716

Udialo sa...

V dňoch 20. – 21. júna 2025 sa v Účelovom zariadení Častá-Papiernička konalo odborné školenie spojené s XXVI. ročníkom Športových hier Kancelárie NR SR. Popri školení cieľom bolo aj zlepšiť fyzickú kondíciu zamestnancov, posilniť medzilúdské vzťahy a motivovať zúčastnených k zisku „Putovného pohára vedúceho Kancelárie NR SR“. Súťaže zahŕňali päť disciplín – minigolf, hod na kôš, hod granátom, tenisový úder a strelbu na bránu. Doplnkové aktivity tvorili strelba a beh. Putovný pohár putoval do rúk celkového víťaza Mariána Šimkoviča z OIKT. Medzi ženami zvíťazila kolegyňa z PI Dana Bušíková. Podujatie sa organizovalo už po tretí raz pod patronátom Parlamentného inštitútu.

Výročia

Nezabudnime...

V 2. polroku 2025 si pripomenieme nasledujúce udalosti a osobnosti:

- 1. 8. 1845 vyšlo prvé číslo Slovenských národných novín (180 rokov)
- 1. 8. 1905 sa narodil kňaz, básnik katolíckej moderny Rudolf Dilong (120 rokov)
- 2. 9. 1855 sa narodil kňaz, spisovateľ, krajaný pracovník Štefan Furdek (170 rokov)
- 16. 10. 1825 sa narodil národovec popravený v Slovenskom povstaní 1848 Juraj Langsfeld (200 rokov)
- 22. 10. 1885 zomrel kňaz, rozprávkar Pavol Dobšinský (140 rokov)
- 22. 10. 1915 bola podpísaná Clevelandská zmluva (110 rokov)
- 29. 10. 1815 sa narodil politik, kodifikátor slovenčiny Ľudovít Štúr (210 rokov)
- 1. 11. 1900 sa narodil kňaz, básnik Emil Boleslav Lukáč (125 rokov)
- 23. 11. 1950 zomrel kňaz, politik Ferdinand Juriga (75 rokov)
- 28. 11. 1925 sa narodil literárny historik, teoretik a kritik Stanislav Šmatlák (100 rokov)
- 4. 11. 1950 bol podpísaný Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (75 rokov)
- 9. 11. 1875 uh. kr. minister vnútra zatvoril Maticu slovenskú (150 rokov)
- 6. 12. 1950 zomrel politik Vavro Šrobár (75 rokov)
- 9. 12. 1835 sa narodili právnici, politici Pavol a Michal Mudroňovci (190 rokov)
- 24. 12. 1915 sa narodil básnik, kňaz Svetoslav Veigl (110 rokov)
- 25. 12. 1935 sa narodil maliar Albín Brunovský (90 rokov)
- V roku 1945 bol najskôr vojnovy zničený a následne znovopostavený Starý most v Bratislave (predtým most Františka Jozefa), slúžil do rekonštrukcie v roku 2013 (60 rokov)

Informačný bulletin

Vydala

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1
www.nrsr.sk

Pripravil Parlamentný inštitút K NR SR

 [parlamentny_institut](https://www.instagram.com/parlamentny_institut)

Text a obrazový materiál

JUDr. Dana Bušíková
RNDr. Katarína Kubišová
JUDr. Helena Latáková
Ing. Veronika Lipková
PhDr. Ivana Martinkovičová
PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD.
Mgr. Peter Plenta, PhD.
Mgr. Kristína Rankovová, PhD.
Mgr. Natália Švecová
Mgr. Pavol Urbánek

Grafická a redakčná úprava: JUDr. Dana Bušíková,
Mgr. Natália Švecová

Vydavateľ
Kancelária Národnej rady
Slovenskej republiky

Adresa
Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1

Kontakt
pi@nrsr.sk

Web
www.nrsr.sk